

Súd: Najvyšší súd SR  
Spisová značka: 1Obdo/17/2024  
Identifikačné číslo spisu: 1122202203  
Dátum vydania rozhodnutia: 30.04.2025  
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová  
Funkcia: sudca  
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:1122202203.1

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti ParCool s.r.o., Bratislava, Osuského 1624/7, IČO: 36 687 863, zastúpenej advokátskou kanceláriou TAX LAW, s. r. o., Malacky, Břeclavská 3, IČO: 53 160 657, proti žalovanému Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Bratislava, Primaciálne námestie 1, IČO: 00 603 481, zastúpenému advokátskou kanceláriou TaylorWessing e/n/w/c advokáti s. r. o., Bratislava, Panenská 6, IČO: 35 905 832, o určenie neplatnosti právneho úkonu, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/118/2023-190 zo 7. novembra 2023, takto

### rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a .

II. Žalovaný má proti žalobkyni nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 25Cb/19/2022-139 z 19. apríla 2023 zamietol žalobu a žalovaného zaviazal k náhrade trov konania v rozsahu 100 %. Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/118/2023-190 zo 7. novembra 2023 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie a žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o ich výške rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

2. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia neplatnosti právneho úkonu žalovaného z 24. januára 2022, a to výpovede Zmluvy č. 246500161300 o spolupráci pri zabezpečení dočasnej prevádzky parkovania na častiach miestnych komunikácií v Bratislave z 25. januára 2013 v znení dodatku č. 1 z 15. februára 2016 (ďalej aj „zmluva o spolupráci“).

3. Odvolací súd po prejednaní veci v medziach daných rozsahom odvolania a odvolacími dôvodmi, t. j. v zmysle ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), po preskúmaní konania pred súdom prvej inštancie, ktoré predchádzalo jeho rozhodnutiu a po oboznámení sa s odvolaním žalobkyne a vyjadrením žalovaného k nemu, konštatoval, že konanie pred súdom prvej inštancie bolo vedené v súlade s postupom upraveným v CSP a odvolací súd nezistil žiadne vady procesného charakteru, ktoré by mali za následok nesprávnosť napadnutého rozhodnutia. V celom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie v kontexte s § 137 písm. c) a písm. d) CSP vo vzťahu k záveru o neprípustnosti podanej žaloby o určenie neplatnosti výpovede zmluvy o spolupráci. Konštatoval, že žalobcom uplatnené odvolacie dôvody nespádajú pod ustanovenie § 365 ods. 1 písm. f) CSP (súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam) a pod § 365 ods. 1 písm. h) CSP (rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci). Právna kvalifikácia uplatnených odvolacích dôvodov je vždy vecou posúdenia zo strany súdu v zmysle zásady iura novit curia, premietnutej do článku 11 ods. 1 Základných princípov CSP, podľa ktorého sa úkony strán sporu posudzujú s prihliadnutím na ich obsah, resp. v zmysle § 124 CSP, podľa ktorého sa každé podanie posudzuje podľa jeho obsahu.

4. Vo vzťahu k odvolaciemu dôvodu, v rámci ktorého žalobkyňa namietala „skutkový záver“ súdu prvej inštancie, že žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu žalovaného (výpovede zmluvy o spolupráci), nie je žalobou podľa § 137 písm. c) CSP, keďže sa ňou nedomáha určenia, či v danej veci právo je alebo nie je (ako to vyžaduje zákon), odvolací súd uviedol, že otázka kvalifikácie žalobou uplatneného nároku nie je otázkou skutkovou, ale otázkou právnou. V tomto smere poukázal na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“), z ktorej vyplýva, že je potrebné presne rozlišovať medzi právnymi a skutkovými otázkami (aj) v súvislosti s opravnými prostriedkami. Revízia rozhodnutí súdov nižšej inštancie je možná výlučne vo svetle skúmania riešenia právnych otázok, a nikdy nie otázok skutkových (viď napr. sp. zn. 5Obdo/16/2020 a sp. zn. 3Cdo/27/2019). Na rozdiel od otázky skutkovej (faktickej), ktorou je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán, riešenie právnej otázky prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel a interpretuje ju na podklade svojich skutkových zistení. Právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie právnej normy na posudzovaný prípad prijíma až po vyriešení skutkových otázok (viď sp. zn. 3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018 a 7Cdo/99/2018). Odvolací súd v žalobkyňou vytýkanom pochybení súdu prvej inštancie nevzhladol naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP.

5. Námietku nesprávnosti právnej kvalifikácie žaloby by ako odvolací dôvod bolo možné subsumovať len pod § 365 ods. 1 písm. h) CSP (nesprávne právne posúdenie veci), avšak aj takto právne kvalifikovaný odvolací dôvod nepovažoval odvolací súd za opodstatnený. Konštatoval, že sa (rovnako ako súd prvej inštancie) nestotožnil s právnou kvalifikáciou podanej žaloby ako žaloby podľa § 137 písm. c) CSP o určenie, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem a v tomto smere odkázal na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie (bod 11), v ktorom súd prvej inštancie poskytol stranám sporu vyčerpávajúce vysvetlenie. Na zdôraznenie správnosti odvolací súd uviedol, že CSP rozlišuje žaloby na určenie, či tu právo je alebo nie je [§ 137 písm. c) CSP], pričom pri tomto type žaloby je nevyhnutnou podmienkou preukázanie naliehavého právneho záujmu na takomto určení (naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu) a žaloby na určenie právnej skutočnosti [§ 137 písm. d) CSP], pričom žaloba na určenie právnej skutočnosti je prípustná výlučne v prípade, ak to vyplýva z osobitného predpisu. Osobitné predpisy, ktoré má zákonodarca na mysli v prípade žalôb podľa § 137 písm. d) CSP, vždy obsahujú výslovné oprávnenie na podanie žaloby. Zjednodušene povedané ich formulácia znie: je oprávnený podať na súd žalobu alebo je oprávnený domáhať sa na súde určenia neplatnosti. V prípade ustanovenia § 38 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „OZ“), od ktorého žalobkyňa odvodzuje neplatnosť výpovede zmluvy o spolupráci, tomu tak nie je. Žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení OZ nie je žalobou, ktorá by vyplývala z osobitného

predpisu a nemožno ju subsumovať pod typ žaloby podľa § 137 písm. d) CSP. Ustanovenia OZ o neplatnosti právnych úkonov (§ 37 a nasl.) totiž explicitne neuvádzajú oprávnenie podať žalobu, len konštatujú, z akých dôvodov je možné právny úkon považovať za neplatný. Pri žalobách podľa § 137 písm. d) CSP vyplýva dôvod neplatnosti konkrétnej právnej skutočnosti z konkrétneho osobitného predpisu. Odvolací súd preto odvoláciu argumentáciu žalobkyne, že odôvodnila a preukázala naliehavý právny záujem na požadovanom určení, posúdil ako irelevantnú pre rozhodnutie a ďalej sa ňou nezaoberal.

6. Odvolací súd ďalej uviedol, že v nadväznosti na kvalifikáciu žaloby sa súd prvej inštancie precíznym a správnym spôsobom vysporiadal s otázkou procesnej neprípustnosti posudzovanej žaloby vo vzťahu k jej obsahu a navrhovanému petitu, pričom žalobkyňa v odvolaní neuviedla žiadne relevantné skutočnosti, ktoré by správnosť týchto záverov spochybňovali. Keďže súd prvej inštancie správne kvalifikoval podanú žalobu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti, neobstoja ani odvolacia námietka, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je nedostatočné, keďže súd prvej inštancie sa samotným prípadom dostatočne a dôkladne nezaoberal. Žalobkyňou podaná žaloba je procesne neprípustná, preto súd prvej inštancie nebol povinný sa v konaní a ani v odôvodnení rozhodnutia zaoberať vecou samou.

7. Podľa názoru odvolacieho súdu obsahuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie podrobné a zrozumiteľné vysvetlenie zásadných dôvodov podstatných pre rozhodnutie vo veci, pričom argumentácia obsiahnutá v odôvodnení rozhodnutia je vnútorne konzistentná a rozhodnutie ako celok je presvedčivé. Nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia nie je odvolacím dôvodom podľa § 365 ods. 1 písm. f), ani podľa písm. h) CSP, ale mohlo by byť dôvodom len podľa § 365 písm. b) CSP, ak by súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uvedené platí aj pre odvoláciu námietku nesprávnej aplikácie a interpretácie procesného práva, prekvapivosti rozsudku a porušenia tzv. rovnosti zbraní sporových strán, ktorá námietka by mohla byť odvolacím dôvodom len podľa § 365 písm. b) CSP a odvolateľka ju videla v nenariadení predbežného prejednávania sporu a v nevyslovení predbežného právneho názoru sudcu súdu prvej inštancie. Odvolací súd poukázal na to, že CSP neupravuje povinnosť súdu postupovať podľa § 168 a nasl., teda nariadiť predbežné prejednanie sporu. Tento záver nepriamo vyplýva aj z ustanovenia § 171 CSP, v zmysle ktorého má súd povinnosť uviesť predbežné právne posúdenie v rámci predbežného prejednávania sporu, pokiaľ v procesnom postupe predbežné prejednanie sporu nariadil. Ak súd predbežné prejednanie sporu nenariadil, je podľa § 181 ods. 2 CSP povinný uviesť predbežné právne posúdenie (uviesť, ako sa mu predbežne právne javí vec) na prvom pojednávaní. Zo zvukového záznamu z pojednávania nepochybne vyplýva, že sudca na pojednávaní dňa 19. apríla 2023 postupoval v súlade s § 181 ods. 2 CSP a oboznámil strany sporu s predbežným právnym posúdením veci, pričom žalobkyňa a žalovaný mali možnosť naň v konaní reagovať. Z obsahu odvolania nevyplýva, akým konkrétnym procesným postupom mal súd prvej inštancie porušiť zásadu rovnosti zbraní. K námietke prekvapivého rozhodnutia odvolací súd uviedol, že o taký prípad by mohlo ísť vtedy, ak by rozhodnutie bolo založené na iných právnych záveroch, než súd prvej inštancie vyslovil v predbežnom právnom posúdení veci alebo v rozpore s ním, pričom strana sporu by nemala možnosť sa k nemu v priebehu konania vyjadriť. O takýto prípad však nešlo.

8. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho v zmysle § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil, stotožniac sa v celom rozsahu s jeho odôvodnením. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP a zásadou úspechu v spore.

9. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. e) a písm. f) CSP. Navrhla, aby dovolací súd rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

10. Dovolateľka uviedla, že ňou uplatnené dovolacie dôvody predstavujú vady zmätočnosti, pre ktoré je potrebné rozhodnutia zrušiť bez ohľadu na to, či procesné vady mali za následok nesprávne rozhodnutie.

Na podanie dovolania je splnená podmienka podľa § 420 písm. e) a písm. f) CSP, keďže súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko vo veci rozhodoval zaujatý sudca. Právo na spravodlivý proces vyplýva z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ako aj z Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) a rovnako ho zakotvujú aj medzinárodné právne predpisy ako Listina základných práv a slobôd, Dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd, či Charta základných práv Európskej únie. V danom prípade bolo porušené základné právo žalobkyne na spravodlivý proces pred nezávislým a nestranným súdom. V zmysle judikatúry ESLP je potrebné v každom konaní vykonať test nezaujatosti sudcu. V rámci subjektívneho testu je potrebné zohľadniť osobné presvedčenie a správanie sa sudcu. Podstatou objektívneho testu je skúmanie, či sudca alebo senát poskytuje dostatočné záruky na vylúčenie akýchkoľvek legitímnych pochybností o nezaujatosti.

11. Dovolateľka poukázala na to, že v predmetnom konaní rozhodol o jej odvolaní senát Krajského súdu v Bratislave v zložení: predsedníčka senátu JUDr. Ľubica Krišková a členky senátu JUDr. Nora Vladová a JUDr. Viera Malinowska. JUDr. Viera Malinowska sa v konaní javí ako zaujatá voči žalobkyni a jej právnenému zástupcovi, keďže na podnet JUDr. Ing. Petra Slávika, PhD. (konateľ a právneho zástupcu žalobkyne) bola JUDr. Viera Malinowska vyšetrovaná a od počiatku tak musela mať vedomosť o svojej zaujatosti voči žalobkyni a jej právnenému zástupcovi. Zároveň sa v konaní javí ako zaujatá aj sudkyňa JUDr. Ľubica Krišková, keďže podozrenia, na ktoré vo svojom podaní poukazoval JUDr. Ing. Peter Slávik, PhD., sa priamo dotýkajú JUDr. V., ktorý sa javí ako možný rodinný príbuzný JUDr. Ľubice Kriškovej, čo ju stavia do pozície zaujatého sudcu v konaní o odvolaní žalobkyne. Na základe uvedeného je zrejmé, že predsedníčka senátu JUDr. Krišková a sudkyňa JUDr. Malinowska sú natoľko nepriaznivo previazané s osobou právneho zástupcu žalobkyne, že sa v konaní nemôžu javiť ako nestranné a nezaujaté čo do subjektívnej stránky veci. Zároveň však v zmysle objektívneho testu nestrannosti na základe uvedených skutočností možno urobiť záver o pochybnosti o tom, či sú predmetné sudkyne nestranné. Bol preto naplnený dovolací dôvod, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, keďže vo veci rozhodovali zaujaté sudkyne.

12. K dovolaniu žalobkyne zaslal žalovaný písomné vyjadrenie, v ktorom navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť a žalobkyňu zaviazat' k náhrade trov dovolacieho konania v prospech žalovaného.

13. Žalovaný uviedol, že žalobkyňa v dovolaní nepreukázala existenciu takých okolností, ktoré by zakladali objektívne oprávnené pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti sudkyň JUDr. Malinowskej a JUDr. Kriškovej. Poukázal na to, že JUDr. Ing. Slávik, PhD. podal voči JUDr. Malinowskej podnet na Súdnu radu Slovenskej republiky, na základe ktorého bolo voči nej podané trestné oznámenie dňa 16. decembra 2022, pričom po tom, ako došlo k vypočutiu JUDr. Malinowskej bola vec vyšetrovateľom odmietnutá dňa 27. februára 2023 z dôvodu, že nebol dôvod na začatie trestného stíhania. Z dôvodu odmietnutia veci v uznesení OR PZ Bratislava IV nikdy nedošlo k začatiu trestného stíhania voči JUDr. Malinowskej a táto bola vyšetrovateľom vypočutá v zmysle § 196 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestného poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „TP“) výlučne v procesnom postavení osoby, ktorú na základe trestného oznámenia alebo iného podnetu bolo potrebné vypočuť k okolnostiam nasvedčujúcim, že mala spáchať trestný čin. Žiadne iné procesné postavenie ako postavenie podľa § 196 ods. 2 TP JUDr. Malinowska v konaní nemala. Z titulu jej procesného postavenia JUDr. Malinowska nemala prístup do spisu a ani k informáciám, ktoré mal k dispozícii vyšetrovateľ, a preto nemala ako vedieť, že trestné oznámenie bolo podané práve na podnet JUDr. Ing. Slávika, PhD. Žalobkyňa v dovolaní nijako nepreukázala opak, t. j. že by JUDr. Malinowska v čase rozhodovania v odvolacom konaní o týchto skutočnostiach vedela. V zmysle § 197 ods. 3 TP sa JUDr. Malinowskej z titulu jej procesného postavenia nedoručovalo ani uznesenie OR PZ Bratislava IV, v ktorom bolo uvedené, že k trestnému oznámeniu bolo ako príloha pripojené aj trestné oznámenie JUDr. Ing. Slávika, PhD., ktoré bolo postúpené z OR PZ v Malackách. Ani týmto spôsobom sa JUDr. Malinowska nemala ako dozvedieť, že sa voči nej konalo na podnet JUDr. Ing. Slávika, PhD. Všetky okolnosti prípadu tak naznačujú, že JUDr. Malinowska nemala akúkoľvek vedomosť o tom, že trestné oznámenie bolo podané

na podnet JUDr. Ing. Slávika, PhD., a teda nebola vo veci zaujatá, keďže nemala žiaden pomer k JUDr. Ing. Slávikovi, PhD. ako konateľovi právneho zástupcu žalobkyne v tomto konaní. K otázke (ne)zaujatosti sudcov z dôvodu podania trestného oznámenia voči nim stranou konania, resp. jej právnym zástupcom žalovaný odkázal na uznesenie NS SR sp. zn. 2Ndob/39/2010 zo 4. augusta 2010, z ktorého vyplýva, že podanie trestného oznámenia nemôže automaticky bez ďalšieho založiť zaujatosť sudcu. Zaujatosť sudcu sa posudzuje striktnie, pričom pochybnosť o sudcovej nezaujatosti, resp. neustrannosti nemôže byť len názorom sporovej strany. Žalobkyňa v dovolaní nijako presvedčivo neodôvodnila a ani nepreukázala, že by existovali objektívne oprávnené pochybnosti o nezaujatosti, resp. neustrannosti JUDr. Malinowskej pri rozhodovaní o odvolaní žalobkyne v predmetnom spore.

14. Dôvod zaujatosti JUDr. Kriškovej (že v trestnom oznámení figuroval ako kupujúci nehnuteľností, ktoré v minulosti vlastnila sudkyňa JUDr. Malinowska, istý JUDr. T. V., ktorého totožnosť mena by mohla zakladať príbuzenský vzťah s JUDr. Kriškovou) je založený na ničím nepodloženej hypotéze žalobkyne na základe totožnosti priezvisk dvoch osôb. Ako vyplýva z uznesenia OR PZ Bratislava IV, JUDr. Krišková nemala vo fáze predprípravného konania žiadne procesnoprávne postavenie, nebola vyšetrovateľom vypočúvaná a ani iným spôsobom nebola o existencii alebo obsahu trestného oznámenia informovaná. Sudkyňa JUDr. Krišková sa tak objektívne nemala ako dozvedieť o tom, že bolo podané nejaké trestné oznámenie a čo bolo jeho obsahom. Uvedené znamená, že objektívne nemala žiadnu vedomosť o tom, že v trestnom oznámení sa spomína nejaký JUDr. T. V., Naviac dodnes nebol preukázaný žiaden príbuzenský vzťah medzi osobami JUDr. Kriškovej a JUDr. V. U JUDr. Kriškovej preto neexistujú oprávnené pochybnosti o tom, že by mala byť vo veci rozhodovania o odvolaní žalobkyne zaujatá z dôvodu jej vzťahu k právnemu zástupcovi žalobkyne, prípadne akéhokoľvek iného zákonného dôvodu.

15. Žalovaný zároveň poukázal na to, že žalobkyňa neuplatnila námietku zaujatosti sudkyň JUDr. Malinowskej a JUDr. Kriškovej včas, hoci o údajných dôvodoch zaujatosti menovaných sudkyň v čase odvolacieho konania mala vedomosť. Žalobkyňa mala v rámci odvolacieho konania možnosť podať podľa § 52 a nasl. CSP námietku zaujatosti voči sudkyniam Krajského súdu v Bratislave, avšak neurobila tak napriek tomu, že ustanovenie § 53 ods. 1 CSP explicitne uvádza, že na námietku podanú po zákonnej lehote (t. j. po uplynutí siedmich dní, odkedy sa strana dozvedela o dôvode, pre ktorý je sudca vylúčený) sa neprihliada.

16. K dovolaciemu dôvodu podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP žalovaný uviedol, že tento dovolací dôvod nie je daný, pretože rozhodovanie vylúčeným sudcom nezakladá dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP. Nie je mu tiež zrejmé, na základe čoho sa žalobkyňa domáha aj zrušenia rozsudku súdu prvej inštancie, keďže dôvody dovolania sa týkajú výlučne rozhodovania odvolacieho súdu a nemajú tak žiaden súvis s konaním na súde prvej inštancie.

17. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v dovolacom konaní v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) najskôr zisťoval, či je dovolanie procesne prípustné.

18. Podľa ustanovenia § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

19. V posudzovanom prípade dovolateľka vyvodzovala prípustnosť dovolania z § 420 písm. e) a písm. f) CSP. Z citovaných ustanovení vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd [§ 420 písm. e) CSP] a tiež ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu

práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. Uvedené tzv. vady zmätočnosti dovolateľka videla v tom, že o jej odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie rozhodovali na odvolacom súde v senáte 2Cob sudkyňa JUDr. Ľubica Krišková ako predsedníčka senátu a JUDr. Viera Malinowska ako členka senátu. Tieto však podľa názoru žalobkyne mali byť vylúčené z prejednávania a rozhodovania sporu na odvolacom súde pre ich pomer k právnomu zástupcovi žalobkyne, konateľovi advokátskej kancelárie TAX LAW, s. r. o. JUDr. Ing. Petrovi Slávikovi, PhD. Dôvodom zaujatosti JUDr. Malinowskej podľa § 49 ods. 1 CSP mala byť jej údajná vedomosť o tom, že trestné oznámenie voči nej podané kanceláriou Súdnej rady Slovenskej republiky dňa 16. decembra 2022 vychádzalo z podnetu JUDr. Ing. Slávika, PhD. V prípade JUDr. Kriškovej mal byť dôvodom jej zaujatosti údajný príbuzenský vzťah s JUDr. T. V., ktorý podľa trestného oznámenia „figuroval“ ako kupujúci nehnuteľností, ktoré v minulosti vlastnila sudkyňa JUDr. Malinowska.

20. Podľa ustanovenia § 49 ods. 1 CSP sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania sporu, ak so zreteľom na jeho pomer k sporu, k stranám, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti.

21. Účelom citovaného ustanovenia je zabezpečiť nestranné a spravodlivé rozhodnutie vo veci a predísť tak neobjektívnemu rozhodovaniu. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočnosti, ktorá je z hľadiska vylúčenia sudcu považovaná za právne relevantnú. Je ňou existencia určitého právne významného vzťahu sudcu: a) k sporu, v rámci ktorého by mal sudca konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia sporu, b) k stranám sporu alebo osobám zúčastneným na konaní, ktorý by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, c) k zástupcom strán sporu, ktorý by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod b). Zákon zakladá vylúčenie sudcu len na existencii zákonného dôvodu vymedzeného takými konkrétnymi a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu. Na to, aby bol sudca vylúčený, nemôžu postačovať len pocity strany sporu o tom, že možno mať pochybnosť o nezaujatosti sudcu, pretože musí byť zistený konkrétny dôvod, z ktorého vyplýva, že možno odôvodnene pochybovať o sudcovej nezaujatosti. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, k stranám sporu, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanoveným povinnostiam sudcu tento nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne. Súčasťou práva na spravodlivý proces (článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je garancia toho, aby vo veci rozhodoval nezávislý a nestranný sudca. Ústavná úprava práva na spravodlivý proces (článok 46 Ústavy SR) zároveň na druhej strane zaručuje aj právo na to, aby právna vec strany sporu nebola odňatá zákonnému sudcovi, ktorý bol určený podľa zákonných pravidiel. V zásade teda platí, že v konkrétnej právnej veci musí rozhodovať nezávislý a nestranný sudca príslušného súdu, určený rozvrhom práce príslušného súdu a tento tzv. zákonný sudca by sa už v ďalšom priebehu konania nemal meniť. Výnimku z ústavnej zásady nezmeniteľnosti zákonného sudcu predstavuje inštitút vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania veci, ktorý zo zákonom predpokladaných dôvodov pripúšťa, aby zákonný sudca bol vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci.

22. Nestrannosť sudcu sa spravidla chápe ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti) a straníckosti (nadŕžania určitej procesnej strane). Nestrannosť sudcu musí byť podstatou jeho funkcie, zatiaľ čo jeho nezávislosť ju má umožňovať. Pod sudcovskou nezávislosťou a nestrannosťou treba rozumieť aj nezávislosť a nestrannosť každého jednotlivého sudcu. Obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej právnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu. Súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie práv, ktoré im zaručuje právny poriadok. Obsahom práva na prerokovanie sporu pred nestranným súdom však nie je povinnosť súdu vyhovieť každému návrhu oprávnenej osoby a vždy vylúčiť sudcu, resp. sudcov z ďalšieho prejednávania a rozhodovania sporu pre zaujatosť.

23. Z judikatúry EŠLP a Ústavného súdu SR možno vyvodíť, že subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti. Za objektívne však nemožno považovať to, ako sa nestrannosť sudcu len objektívne niekomu javí, ale to, či reálne existujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca disponuje určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci, k stranám sporu, ich zástupcom alebo osobám zúčastneným na konaní, pričom tento jeho vzťah dosahuje taký charakter a intenzitu, že sudca aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať nezávisle a nestranne.

24. Po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu dovolací súd konštatuje, že nezistil žiadne objektívne skutočnosti, pre ktoré by u JUDr. Kriškovej a JUDr. Malinowskej vznikla pochybnosť o ich nezaujatosti pri rozhodovaní v senáte 2Cob o odvolaní žalobkyne podanom proti rozsudku súdu prvej inštancie.

25. Dôvodom na vylúčenie sudkyne JUDr. Ľubice Kriškovej z rozhodovania veci v odvolacom konaní nemôže byť špekulácia o údajnom príbuzenskom vzťahu s JUDr. T. V. (ktorý mal byť kupujúcim nehnuteľností v minulosti vlastnených sudkyňou JUDr. Malinowskou), keďže žiadny právne významný vzťah menovanej sudkyne k osobe JUDr. T. V., ktorý by zakladal relevantný zákonný dôvod na jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania danej odvolacej veci v zmysle § 49 ods. 1 CSP, a to pre jej vzťah ku konateľovi právneho zástupcu žalobkyne JUDr. Ing. Petrovi Slávikovi, PhD., nebol preukázaný, resp. ani zistený.

26. Rovnako v prípade sudkyne JUDr. Viery Malinowskej dovolací súd nezistil žiadny právne relevantný dôvod, ktorý by bol zákonným dôvodom na jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania predmetnej odvolacej veci v zmysle § 49 ods. 1 CSP. Podanie podnetu alebo trestného oznámenia stranou sporu alebo jej právnym zástupcom vo všeobecnosti automaticky nezakladá dôvod, pre ktorý by mala byť sudkyňa vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci (ako vyplýva napr. aj z uznesenia NS SR sp. zn. 2Ndob/39/2010 zo 4. augusta 2010). Domnienky alebo subjektívne pocity právneho zástupcu žalobkyne o nedostatku nezaujatosti sudkyne JUDr. Malinowskej z dôvodu jej možného negatívneho vzťahu ku konateľovi právneho zástupcu žalobkyne (ktorý mal na ňu podať podnet na Súdnu radu SR, na základe ktorého bolo následne podané trestné oznámenie na sudkyňu) bez ďalšieho nezakladajú objektívnu pochybnosť o jej nezaujatosti v zmysle § 49 ods. 1 CSP pre pomer k právnemu zástupcovi žalobkyne, pretože sa nezakladajú na existencii takých objektívnych, konkrétnych a závažných skutočností, ktoré by boli preukázané, resp. aspoň osvedčené a zakladali by tak zákonný dôvod na jej vylúčenie z prejednávania a rozhodovania odvolacej veci v zmysle citovaného zákonného ustanovenia.

27. K dovolaciemu dôvodu podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP dovolací súd uvádza, že relevantnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu podľa tohto ustanovenia, sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu, znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces sa rozumie nesprávny procesný postup súdu, spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktorý sa vymyká zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktorý tak zároveň znamená porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv, spojených so súdnou ochranou práva.

28. Po preskúmaní veci dovolací súd nezistil žiadnu tzv. vadu zmätočnosti (závažné procesné pochybenie odvolacieho súdu) spočívajúcu v tom, že by odvolací súd svojím nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobkyňi, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že by tým došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP.

29. Procesný postup odvolacieho súdu, ale aj súdu prvej inštancie prebiehal v zmysle právnej úpravy Civilného sporového poriadku. Žalobkyňa a žalovaný mali možnosť zúčastniť sa na úkonoch súdu prvej inštancie, tvrdiť a preukazovať skutočnosti týkajúce sa uplatneného nároku. Sporové strany túto

možnosť v konaní aj využili, pričom žalobkyňa využila aj možnosť podať proti rozsudku súdu prvej inštancie odvolanie ako riadny opravný prostriedok. V dovolaní žalobkyňa ani netvrdila, že by zo strany odvolacieho súdu, resp. súdu prvej inštancie došlo k nejakému nesprávnemu procesnému postupu, dôsledkom ktorého by bolo porušenie konkrétneho procesného práva žalobkyne v spore, čím by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) CSP]. K nesprávnemu procesnému postupu odvolacieho súdu nemohlo dôjsť tým, že v odvolacom konaní rozhodovali vylúčené sudkyne, pretože rozhodovanie vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom predstavuje samostatný dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. e) CSP, ktorý však nezakladá dovolací dôvod podľa § 431 v spojení s § 420 písm. f) CSP, teda porušenie práva na spravodlivý proces z dôvodu nesprávneho procesného postupu súdu.

30. S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd uzaviera, že v posudzovanom prípade nie je daná prípustnosť dovolania žalobkyne podľa ustanovenia § 420 písm. e) CSP a ani podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

31. V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo proti žalobkyňi právo na náhradu trov dovolacieho konania (§ 453 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP). O výške náhrady trov dovolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 CSP).

32. Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.